

Oeverzwaluwen in Pijnacker-Zuid

In het voorjaar van 2007 kon je vanaf station Pijnacker-Zuid regelmatig oeverzwaluwen zien vliegen boven het bouwterrein van Keizershof. Oeverzwaluwen onderscheiden zich van andere zwaluwen door hun witte buik met bruine borstband en rug. Ze zijn van april tot en met september in Nederland, maar hier in de buurt zie je ze niet zo vaak. Oeverzwaluwen maken hun nesten in tunneltjes van 60 tot 120 centimeter diep, die ze uitgraven in steile wanden van zand en aarde.

Natuurlijke steile wanden zijn in Nederland schaars geworden en tegenwoordig maken oeverzwaluwen hun nestholtes vaak in hopen grond en zand op bouwterreinen. De aanwezigheid van oeverzwaluwen is dus vooral te danken aan de vele bouwactiviteiten rond Pijnacker. Bouwlocaties zijn echter zeer gevaarlijk voor broedende vogels. Een hoop grond kan van de ene op de andere dag worden afgegraven en daarbij gaan nog al eens nesten verloren.

Het bouwterrein van Keizershof bleek niet zo geschikt voor de oeverzwaluwen. Er zat te weinig samenhang in het zand, waardoor uitgegraven tunnels snel instortten. Enkele gronddepots langs de N470 bleken betere mogelijkheden te bieden. Met bewonderenswaardige inzet gingen de vogels telkens opnieuw aan de slag om een onderkomen te graven voor hun nageslacht. Al met al hebben 40 tot 50 paar oeverzwaluwen broedpogingen gedaan in Pijnacker-Zuid. Eén wand met nestholtes werd helaas grondig vernield, vermoedelijk door spelende kinderen.

Het toeval wil dat vlakbij de vernielde wand een kunstmatige oeverzwaluwwand wordt aangelegd in de wijk Rietlanden. Eind november ben ik er gaan kijken. De nog onvoltooide wand ligt in het verlengde van de toegangsweg “Rietlanden” en bestaat uit zeventien grote rechthoekige betonnen platen met in elke plaat 9 ronde gaten. Genoeg nestholtes voor een flinke kolonie, maar of er ooit oeverzwaluwen in zullen nestelen?

Het succes van kunstmatige wanden is sterk afhankelijk van de locatie. Er moeten voldoende vliegende insecten in de buurt zijn als voedsel voor de zwaluwen. Wat dat betreft denk ik dat een woonwijk geen geschikte plek is voor oeverzwaluwen. Bovendien zijn de nestholtes zeer kwetsbaar voor vernielingen. Maar ik ben benieuwd wat de oeverzwaluwen ervan denken, in het voorjaar van 2008 weten we misschien meer...

Caroline Elfferich, december 2007